

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ತ್ರ್ಯಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭರತಸ್ಯ ವನಯಾತ್ರಾ ಶೃಂಗವೇರಪುರೇ ರಾತ್ರಿವಾಸಶ್ಚ

ತತಃ ಸಮುತ್ತಿಥಃ ಕಲ್ಯಮಾಸ್ಥಾಯ ಸ್ಯಂದನೋತ್ತಮಂ |
ಪ್ರಯಯೌ ಭರತಃ ಶೀಘ್ರಂ ರಾಮದರ್ಶನಕಾಮ್ಯಯಾ || 2.83.1 ||

ಅಗ್ರತಃ ಪ್ರಯಯುಸ್ತಸ್ಯ ಸರ್ವೇ ಮಂತ್ರಿಪುರೋಹಿತಾಃ |
ಅಧಿರುಹ್ಯ ಹಯೈರ್ಯುಕ್ತಾನ್ ರಥಾನ್ ಸೂರ್ಯರಥೋಪಮಾನ್ || 2.83.2 ||

ನವನಾಗಸಹಸ್ರಾಣಿ ಕಲ್ಪಿತಾನಿ ಯಥಾವಿಧಿ |
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾಂತಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಕುಲನಂದನಂ || 2.83.3 ||

ಷಷ್ಠೀ ರಥಸಹಸ್ರಾಣಿ ಧನ್ವಿನೋ ವಿವಿಧಾಯುಧಾಃ |
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾಂತಂ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಯಶಸ್ವಿನಂ || 2.83.4 ||

ಶತಂ ಸಹಸ್ರಾಣ್ಯಶ್ವಾನಾಂ ಸಮಾರೂಢಾನಿ ರಾಘವಂ |
ಅನ್ವಯುರ್ಭರತಂ ಯಾಂತಂ ರಾಜಪುತ್ರಂ ಯಶಸ್ವಿನಂ || 2.83.5 ||

ಕೈಕೇಯೀ ಚ ಸುಮಿತ್ರಾ ಚ ಕೌಸಲ್ಯಾ ಚ ಯಶಸ್ವಿನೀ |
ರಾಮಾನಯನಸಂತುಷ್ಟಾ ಯಯುರ್ಯಾನೇನ ಭಾಸ್ವತಾ || 2.83.6 ||

ಪ್ರಯಾತಾಶ್ಚಾರ್ಯಸಂಘಾತಾ ರಾಮಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
ತಸ್ಯೈವ ಚ ಕಥಾಶ್ಚಿತ್ರಾಃ ಕುರ್ವಾಣಾ ಹೃಷ್ಟಮಾನಸಾಃ || 2.83.7 ||

ಮೇಘಶ್ಯಾಮಂ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಸ್ಥಿರಸತ್ತ್ವಂ ದೃಢವ್ರತಂ |
ಕದಾ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಹೇ ರಾಮಂ ಜಗತಃ ಶೋಕನಾಶನಂ || 2.83.8 ||

ದೃಷ್ಟ ಏವ ಹಿ ನಃ ಶೋಕಮಪನೇಷ್ಯತಿ ರಾಘವಃ |
ತಮಃ ಸರ್ವಸ್ಯ ಲೋಕಸ್ಯ ಸಮುದ್ಯನ್ನಿವ ಭಾಸ್ಕರಃ || 2.83.9 ||

ಇತ್ಯೇವಂ ಕಥಯಂತಸ್ತೇ ಸಂಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ ಕಥಾಃ ಶುಭಾಃ |
ಪರಿಷ್ವಜಾನಾಶ್ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಯಯುರ್ನಾಗರಿಕಾಸ್ತದಾ || 2.83.10 ||

ಯೇ ಚ ತತ್ರಾಪರೇ ಸರ್ವೇ ಸಮ್ಮತಾ ಯೇ ಚ ನೈಗಮಾಃ |
ರಾಮಂ ಪ್ರತಿಯಯುರ್ಹೃಷ್ಟಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಕೃತಯಃ ಶುಭಾಃ || 2.83.11 ||

ಮಣಿಕಾರಾಶ್ಚ ಯೇ ಕೇಚಿತ್ ಕುಂಭಕಾರಾಶ್ಚ ಶೋಭನಾಃ |
ಸೂತ್ರಕರ್ಮವಿಶೇಷಜ್ಞಾ ಯೇ ಚ ಶಸ್ತ್ರೋಪಜೀವಿನಃ || 2.83.12 ||

ಮಾಯೂರಕಾಃ ಕ್ರಾಕಚಿಕಾ ವೇಧಕಾ ರೋಚಕಾಸ್ತಥಾ |
ದಂತಕಾರಾಃ ಸುಧಾಕಾರಾ ಯೇ ಚ ಗಂಧೋಪಜೀವಿನಃ || 2.83.13 ||

ಸುವರ್ಣಕಾರಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಾಸ್ತಥಾ ಕಂಬಲಕಾರಕಾಃ |
ಸ್ನಾಪಕೋಷ್ಣೋದಕಾ ವೈದ್ಯಾ ಧೂಪಕಾಃ ಶೌಂಡಿಕಾಸ್ತಥಾ || 2.83.14 ||

ರಜಕಾಸ್ತುನ್ನವಾಯಾಶ್ಚ ಗ್ರಾಮಘೋಷಮಹತ್ತರಾಃ |
ಶೈಲೂಷಾಶ್ಚ ಸಹ ಸ್ತ್ರೀಭಿರ್ಯಾಂತಿ ಕೈವರ್ತಕಾಸ್ತಥಾ || 2.83.15 ||

ಸಮಾಹಿತಾ ವೇದವಿದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೃತ್ತಸಮ್ಮತಾಃ |
ಗೋರಥೈರ್ಭರತಂ ಯಾಂತಮನುಜಗ್ಮುಃ ಸಹಸ್ರಶಃ || 2.83.16 ||

ಸುವೇಷಾಃ ಶುದ್ಧವಸನಾಸ್ತಾಮ್ರಮೃಷ್ಟಾನುಲೇಪಿನಃ |
ಸರ್ವೇ ತೇ ವಿವಿಧೈರ್ಯಾನೈಃ ಶನೈರ್ಭರತಮನ್ವಯುಃ || 2.83.17 ||

ಪ್ರಹೃಷ್ಟಮುದಿತಾ ಸೇನಾ ಸಾನ್ವಯಾತ್ ಕೈಕಯೀಸುತಂ |
ಭ್ರಾತುರಾನಯನೇ ಯಾತಂ ಭರತಂ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಂ || 2.83.18 ||

ತೇ ಗತ್ವಾ ದೂರಮಧ್ವಾನಂ ರಥಯಾನಾಶ್ವಕುಂಜರೈಃ |
ಸಮಾಸೇದುಸ್ತತೋ ಗಂಗಾಂ ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಪ್ರತಿ || 2.83.19 ||

ಯತ್ರ ರಾಮಸಖಾ ವೀರೋ ಗುಹೋ ಜ್ಞಾತಿಗಣೈರ್ವೃತಃ |
ನಿವಸತ್ಯಪ್ರಮಾದೇನ ದೇಶಂ ತಂ ಪರಿಪಾಲಯನ್ || 2.83.20 ||

ಉಪೇತ್ಯ ತೀರಂ ಗಂಗಾಯಾಶ್ವಕ್ರವಾಕೈರಲಂಕೃತಂ |
ವ್ಯವತಿಷ್ಠತ ಸಾ ಸೇನಾ ಭರತಸ್ಯಾನುಯಾಯಿನೀ || 2.83.21 ||

ನಿರೀಕ್ಷ್ಯಾನುತ್ಥಿತಾಂ ಸೇನಾಂ ತಾಂ ಚ ಗಂಗಾಂ ಶಿವೋದಕಾಂ |
ಭರತಃ ಸಚಿವಾನ್ ಸರ್ವಾನಬ್ರವೀದ್ ವಾಕ್ಯಕೋವಿದಃ || 2.83.22 ||

ನಿವೇಶಯತ ಮೇ ಸೈನ್ಯಮಭಿಪ್ರಾಯೇಣ ಸರ್ವತಃ |
ವಿಶ್ರಾಂತಾಃ ಪ್ರತರಿಷ್ಯಾಮಃ ಶ್ವ ಇಮಾಂ ಸಾಗರಂಗಮಾಂ || 2.83.23 ||

ದಾತುಂ ಚ ತಾವದಿಚ್ಛಾಮಿ ಸ್ವರ್ಗತಸ್ಯ ಮಹೀಪತೇಃ |
ಔರ್ಧ್ವದೇಹನಿಮಿತ್ತಾರ್ಥಮವತೀರ್ಯೋದಕಂ ನದೀಂ || 2.83.24 ||

ತಸ್ಯೈವಂ ಬ್ರುವತೋಽಮಾತ್ಯಾಸ್ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ನ್ಯವೇಶಯಂಸ್ತಾಂಶ್ಚಂದೇನ ಸ್ವೇನ ಸ್ವೇನ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 2.83.25 ||

ನಿವೇಶ್ಯ ಗಂಗಾಮನು ತಾಂ ಮಹಾನದೀಂ
ಚಮೂಂ ವಿಧಾನೈಃ ಪರಿಬರ್ಹಶೋಭಿನೀಂ |
ಉವಾಸ ರಾಮಸ್ಯ ತದಾ ಮಹಾತ್ಮನೋ
ವಿಚಿಂತಮಾನೋ ಭರತೋ ನಿವರ್ತನಂ || 2.83.26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ತ್ಯುಶೀತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||